

Warszawa, 29/12/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-573279-III/07/JA

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pani Jolanta Fedak
Minister Pracy
i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister

Uprzejmie informuję Panią Minister, że Rzecznik przeprowadził analizę poziomu opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w związku ze standardami wynikającymi z przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz.U. z 2007 r. Nr 201, poz. 1455).

Zgodnie z art. 81 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 ze zm.) minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego zobowiązany został do określenia, w drodze rozporządzenia, standardu opieki i wychowania, jaki obowiązywać powinien w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Jednocześnie w przepisach przejściowych ustawy o pomocy społecznej w jej art. 154 ust. 7 i 7a na placówki opiekuńczo-wychowawcze, które nie osiągają wymaganego standardu, nałożono obowiązek opracowania programu naprawczego w terminie do końca 2007 r. oraz jego realizacji do końca 2010 r. Zgodnie zaś z ust. 7b art. 154 ustawy podmiot prowadzący placówkę opiekuńczo-wychowawczą która nie osiągnęła obowiązującego standardu, uzyskuje od wojewody zezwolenie warunkowe na czas realizacji programu naprawczego.

W końcu 2007 r. do szesnastu Urzędów Wojewódzkich zostało wystosowane przez Rzecznika pismo o nadesłanie stosownych informacji. Dokumentacja gromadzona była sukcesywnie z uwagi na przedłużające się przed właściwymi organami postępowania związane z kontrolowaniem placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz wydawaniem zezwoleń na prowadzenie placówek.

Analiza dotyczy 659 placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie całego kraju, a jej wyniki w opinii Rzecznika Praw Obywatelskich budzą zaniepokojenie. Jedynie 258 placówek, co stanowi 39% ogółu, wypełniało standardy opieki i wychowania, natomiast 401 placówek, czyli aż 61% spośród wszystkich placówek

opiekuńczo-wychowawczych nie wprowadziło wymaganych przepisami prawa standardów pomimo długiego okresu dostosowawczego. Przypomnieć trzeba, że osiągnięcie wymaganych przepisami norm było jednym z elementów programów naprawczych placówek przewidzianych do realizacji do końca roku 2010. Brak zapewnienia wymaganych standardów w placówkach opiekuńczo - wychowawczych dotyczył głównie świadczenia usług bytowych (problemy lokalowe i zbyt duża liczba wychowanków w placówce), a także sprawowania opieki i wychowania nad dziećmi (nieprawidłowości w obsadzie kadry pedagogicznej). Największy odsetek placówek opiekuńczo-wychowawczych, które nie wypełniają standardów znajduje się w województwach: opolskim - 94 %, lubuskim - 93% i lubelskim - 81%. Najlepiej pod tym względem wypadły województwa świętokrzyskie - 31%, śląskie - 33 % i kujawsko-pomorskie - 39%.

Najbardziej pożądanym stanem dochodzenia przez placówki opiekuńczo-wychowawcze do standardów pod względem ilościowym, choć i tak niestety odległym od oczekiwanego poziomu, był w województwach: śląskim - 50 placówek, mazowieckim - 28 placówek i kujawsko-pomorskim 27 placówek. Najgorzej pod tym względem wypadają województwa: opolskie - 1 placówka, lubuskie - 1 placówka i podlaskie - 6 placówek.

Zbiorcze wyniki analizy przedstawione zostały w załączonych tabelach. Zdaniem Rzecznika na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że konieczne jest wzmocnienie nadzoru nad realizacją opracowanych harmonogramów przekształceń w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Mało energiczne działania organów prowadzących placówkę, a nawet brak środków na realizację planów dochodzenia do standardów nie może być dostatecznym usprawiedliwieniem, gdyż w konsekwencji zaniżony standard opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oznacza naruszenie praw dziecka.

Z tego względu, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o przekazanie informacji o planowanych i ewentualnie już podjętych działaniach resortu mających na celu poprawę stanu realizacji przez placówki opiekuńczo-wychowawcze standardu opieki i wychowania.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich